

GGD Gelderland-Zuid
t.a.v. het dagelijks bestuur
Professor Bellefroidstraat 22
6525 AE Nijmegen

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Tiel : 10 juni 2026
Kenmerk : GZDGT2557194/2557208 / Y. Peters
Onderwerp : Zienswijze ontwerpjaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 GGD Gelderland-Zuid

Geacht bestuur,

Hartelijk dank voor de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027 die wij van u mochten ontvangen. Deze documenten zijn behandeld in de raadsvergadering van 10 juni 2026. In deze brief geven wij u in een aantal punten onze zienswijze op deze documenten.

Ontwerpjaarstukken 2025

We hebben kennisgenomen van de ontwerpjaarstukken 2025, de nadere toelichting (d.m.v. informatiebijeenkomsten voor gemeenten) en het behaalde resultaat.

Resultaat

Voorgesteld wordt om € 500.000 te storten in een bestemde reserve ten behoeve van de ontvlechting van de bedrijfsvoering van de GGD en de VRGZ. De gemeente Tiel stemt in met dit voorstel. Daarnaast wordt voorgesteld om € 50.000 toe te voegen aan de algemene reserve; ook hiermee stemt de gemeente Tiel in.

Ontwerpbegroting 2027

Ter voorbereiding op het opstellen van de ontwerpbegroting 2027 ontvingen wij van u op 14 oktober 2025 uw Kaderbrief 2027. Op deze kaderbrief heeft de gemeenteraad van Tiel een zienswijze ingediend. In uw brief waarmee u de ontwerpbegroting 2027 hebt aangeboden heeft u de reactie op de zienswijze van de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten vermeld.

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u

in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028.

In de Kaderbrief 2027 hebben wij u opgeroepen om kostenstijgingen waar mogelijk binnen de bestaande middelen op te vangen, zonder verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Daarnaast hebben wij u verzocht transparant te zijn over structurele en incidentele financiële effecten en gemeenten tijdig te betrekken bij keuzes met financiële consequenties. Ook hebben wij waardering uitgesproken voor ingezette bezuinigingen en efficiëncymaatregelen, zoals het bundelen van vaccinatieactiviteiten.

Ontvlechting gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD en de VRGZ

De gemeente Tiel stelt vast dat de financiële consequenties van de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD en de VRGZ geen onderdeel uitmaken van de conceptbegroting 2027 en via een separate begrotingswijzigingen aan de gemeenten zullen worden voorgelegd. Dit omdat de besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de VRGZ en het Algemeen Bestuur van de GGD heeft plaatsgevonden na verzending van de ontwerpbegroting 2027. Vanuit gemeente Tiel is ingestemd met de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD en de VRGZ.

In lijn met onze eerdere zienswijze bij de kaderbrief 2027 hecht de gemeente Tiel eraan tijdig en volledig te worden betrokken bij de verdere uitwerking. Wij verzoeken om een transparante onderbouwing van de structurele en incidentele kosten, aandacht voor proportionaliteit en lastenverdeling, en inzicht in de mate waarin de ontvlechting bijdraagt aan een efficiënte en toekomstbestendige ondersteuning van het primaire proces. Daarbij verzoeken wij u de mogelijkheden voor samenwerking met andere GGD'en te verkennen, evenals de mogelijkheden om zowel structurele als incidentele kosten binnen de eigen begroting (inclusief de eigen vermogenspositie) op te vangen.

1. Autonome ontwikkelingen

Indexering

De genoemde percentages zijn conform de vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur. Wel constateren wij dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten, waarin loon- en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringsystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Wet- en regelgeving

De gemeente Tiel heeft kennisgenomen van de nadere uitwerking in de begroting van de gevolgen van (nieuwe) wet- en regelgeving, waaronder de Cyberbeveiligingswet (NIS2) en de toenemende privacyvraagstukken. De gemeenteraad erkent dat deze ontwikkelingen niet vrijblijvend zijn en nieuwe verplichtingen met zich meebrengen die structurele investeringen en organisatorische aanpassingen vereisen. Wij verzoeken u om, de benodigde aanpassingen tijdig door te voeren en deze opgaven in samenhang kan worden aangeschaft en beheerd, mede in het licht van de eigen bedrijfsvoering en de mogelijkheden voor shared services met andere GGD'en, om waar mogelijk schaalvoordelen te behalen.

Stijgende instroom bij Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ)

De gemeente Tiel erkent de aanhoudende stijging en toenemende complexiteit van trajecten bij het Meldpunt Bijzondere Zorg en het belang van goede ondersteuning van deze kwetsbare doelgroep. Wij verzoeken de GGD om samen met gemeenten blijvend te sturen op beheersing van de instroom en doorlooptijd van trajecten en om de noodzaak van de voorgestelde structurele lasten transparant te onderbouwen.

Nu Niet Zwanger (NNZ)

De gemeente Tiel heeft kennisgenomen van de positieve resultaten van het programma Nu Niet Zwanger en onderschrijft het belang van preventie van onbedoelde zwangerschappen bij kwetsbare doelgroepen. Wij constateren dat de voorgestelde kostenstijging samenhangt met het succes en de verbreding van het programma, met het verzoek om blijvend inzicht te geven in de doelmatigheid en effecten van de inzet.

Veilig Thuis

De gemeente Tiel heeft kennisgenomen van de toelichting op de formatiebegroting van Veilig Thuis en de keuze om voor 2027, eenmalig, af te wijken van de systematiek door de verlaging van de inwonersbijdrage niet door te voeren. Wij begrijpen deze afweging gezien de huidige werkvoorraad, toenemende complexiteit van casuïstiek en de lopende ontwikkelingen binnen Veilig Thuis. Wij hechten er daarbij aan dat de afgesproken evaluatie van de formatiebegroting in 2027 wordt uitgevoerd en dat gemeenten tijdig inzicht krijgen in de uitkomsten en eventuele financiële consequenties.

2. Beleidsmatige ontwikkelingen

Toezicht kinderopvang / Toezicht WMO

De gemeente Tiel onderschrijft het belang van professioneel en toekomstbestendig Wmo toezicht ter borging van de kwaliteit en veiligheid van ondersteuning aan kwetsbare inwoners. Wij herkennen dat structurele beleidscapaciteit noodzakelijk is om signalen uit toezicht te vertalen naar uniform beleid, kwaliteitsverbetering en het voorkomen van zorgfraude. Daarnaast kan de gemeente Tiel het belang volgen van een adequaat en toekomstbestendig applicatie en

zaaksysteem ter ondersteuning van zowel Wmo toezicht als toezicht kinderopvang, mits dit leidt tot aantoonbare efficiëntie en kwaliteitsverbetering.

Wij vragen de GGD daarbij om te kijken of de kantoorautomatisering voor beide toezichtdomeinen in samenhang kan worden aangeschaft en beheerd, mede in het licht van de eigen bedrijfsvoering en de mogelijkheden voor shared services met andere GGD'en, om waar mogelijk schaalvoordelen te behalen. Tot slot verzoeken wij de GGD om de inzet en effecten van zowel de aanvullende beleidscapaciteit als de nieuwe applicatie transparant te monitoren en hierover te rapporteren aan de gemeenten.

Gezondheidsbevordering en preventie

De gemeente Tiel onderschrijft het belang van structurele inzet op gezondheidsbevordering en preventie en neemt kennis van de ontwikkelingen rondom GALA, IZA en AZWA. Wij constateren dat het Dagelijks Bestuur in de conceptbegroting 2027 geen wijziging heeft aangebracht in de verhouding tussen uniforme en facultatieve inzet, hetgeen aansluit bij onze eerdere zienswijze op de Kaderbrief 2027. Wij blijven van mening dat een heroverweging van de financieringsstructuur pas aan de orde is wanneer er voldoende helderheid bestaat over de inhoudelijke invulling, prioritering van taken en de financiële consequenties voor gemeenten. Wij zien de aangekondigde gesprekken in 2026 dan ook als een noodzakelijke stap om gezamenlijk te komen tot een zorgvuldige afweging richting begroting 2028.

Tot slot

Wij spreken onze waardering uit voor de inzet en de flexibiliteit van de GGD om vraagstukken en ontwikkelingen aan te pakken.

We danken u voor het toezenden van de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027. Het biedt ons de mogelijkheid om het bestuur de door ons gewenste koers mee te geven. We vertrouwen erop dat de GGD Gelderland Zuid onze zienswijze verwerkt in haar begroting 2027. We zien uit naar verdere samenwerking en afstemming in het belang van de gezondheid van onze inwoners.

Namens de gemeenteraad van Tiel,

De griffier,

de voorzitter,

L. de Lange

J. van Egmond